

STADSLEDNINGSKONTORET
JURIDISKA AVDELNINGEN

Bilaga

DNR 693-603/2009
SID 1 (8)
2011-11-11

Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen

ANSÖKAN OM TILLSTÅND ENLIGT 11 KAP. MILJÖBALKEN

Sökande: Stockholms kommun genom dess exploateringsnämnd,
Box 8189, 104 20 STOCKHOLM

Ombud: Stadsadvokaten Mattias Sandberg,
Stockholms stadsledningskontor, Juridiska avdelningen,
105 35 STOCKHOLM
Tel. 08-508 29 740

Biträdande stadsadvokaten Olof Welanders,
Stockholms stadsledningskontor, Juridiska avdelningen,
105 35 STOCKHOLM
Tel. 08-508 29 751

Saken: Föreslagen vattenverksamhet i Bällstaån inom Bromstens
industriområde

YRKANDEN

Stockholms kommun genom dess exploateringsnämnd (kommunen) yrkar att miljödomstolen lämnar kommunen tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till följande vattenverksamhet inom Bällstaåns vattenområde i Spånga på en sträcka av ca 740 m omedelbart uppströms åns korsning med Mälarbanan:

1. Installera kalkcementpelare (KC-pelare) längs med åns slänter och bitvis i vattnet i syfte att förstärka marken.
2. Bortschaktning av ca 1 000 m³ sediment och ca 10 000 m³ fyllnadsmassor, återfyllnad med ca 4 100 m³ fyllnadsmassor, anläggning av gabionmurar, utflackning av slänter och anläggande av erosionsskydd, stabilisering av botten med geonät och natursten, breddning av åfåran och anläggning av dammar vid vattenområdets inlopp vid Mjölmarstigen (Entrén) och vid ytterligare en plats (Stora parken).

Alternativt utförs arbetena i torrhet inom spont som avgränsar arbetena. Med avgränsningen som innebär sektionsvis avstängning av ån med avskiljande spont krävs överpumpning av åns vattenföring över sponterna.

Allt i syfte att bredda, fördjupa och i övrigt iordningsställa årummet.

3. Anlägga tre vägbroar och fem gångbroar.
4. Anlägga tre dämmen med skibord.
5. Utföra provisoriska åtgärder för arbetets genomförande.

Samtliga ovan angivna åtgärder ska ske i huvudsaklig överensstämmelse med ansökningshandlingarna och senare till miljödomstolen ingivna kompletteringar.

Kommunen yrkar vidare att miljödomstolen

- bestämmer den tid inom vilken samtliga ovan angivna åtgärder ska vara utförda till tio år räknat från dagen för domen i målet,
- bestämmer att den tid inom vilken anspråk i anledning av oförutsedda skador får framställas ska vara fem år, räknat från utgången av den av domstolen bestämda arbetstiden,
- förordnar att blivande tillståndsdom får verkställas utan hinder av att domen inte vunnit laga kraft samt
- godkänner miljökonsekvensbeskrivningen, bilaga 6.

BAKGRUND/ORIENTERING

Enligt ett programförslag för stadsutveckling av Bromstens industriområde, som utarbetades 2006 och har varit ute på samråd under 2008 planeras ca 1500 lägenheter byggas i Bromstens industriområde inom ett område på ca 27 hektar. Dessutom ger programförslaget möjlighet att bygga ca 25000 m² nya lokaler för verksamheter samt tillskapa ytor för idrottsändamål, se karta [bilaga 1](#).

Centralt genom området rinner Bällstaån med en sträcka om ca 740 m. I omvandlingen av området ingår att rusta upp Bällstaån och låta den utgöra en del av ett centralt parkstråk. På flera ställen byggs nya parker, slänter flackas ut samt vägbroar och GC-broar anläggs för att förbinda åsidorna. På så sätt skapas en sammanhängande grön- och aktivitetsstruktur.

Bällstaån börjar i Järfälla och rinner sedan genom Stockholm och Sundbyberg. Ån mynnar i Bällstaviken, den innersta delen av Ulvsundasjön. Längden är ca 10,5 km, fallhöjden är bara 10 meter och strömsträckor saknas. Två tillflöden kommer från sydväst, Veddesta dike i Järfälla och Nälsta dike i Stockholm. Bällstaåns avrinningsområde är ca 36 km² vid utloppet i Ulvsundasjön. Ungefär en tredjedel av avrinningsområdet utgörs av grönområden. Resterande del är bostäder samt till viss del industriområde.

Längs ån finns ett antal kulverteringar. Tre stora dagvattenledningar mynnar i anslutning till tunneln; en ledning från Lunda industriområde och Skälby i början av tunneln, en ledning från Tensta och Rinkeby i slutet av tunneln och en ledning från Solhem strax nedströms tunneln. De tre ledningarna tar emot vatten från ca 6 km² huvudsakligen bebyggd mark.

Vattenflödena i Bällstaån är mycket varierande på grund av den stora andelen hårdgjord yta i avrinningsområdet. Vattenkvaliteten i Bällstaån är dålig och ån klassas som ett av Stockholms mest förorenade vattendrag. Länsstyrelsen, Stockholm Vatten och berörda kommuner samarbetar inom Bällstaågruppen för att förbättra både vattenkvaliteten och åns omgivning. Bällstaån är en s.k. vattenförekomst enligt EU:s vattendirektiv och ska rapporteras till EU.

TEKNISK BESKRIVNING

En teknisk beskrivning av de vattenverksamheter, som ansökan avser, jämte ritningar och kartor bifogas, [bilaga 2](#).

HÖJDSYSTEM M.M.

Uppgifter härom finns i avsnitt 1.2 i den tekniska beskrivningen.

HYDROLOGISKA FÖRHÅLLANDEN M.M.

En redogörelse för vattenföringar och vattenstånd finns i avsnitt 2.3 – 2.4 i den tekniska beskrivningen.

RÅDIGHET ÖVER VATTENOMRÅDET

Den planerade vattenverksamheten ska framförallt utföras inom fastigheten Bromsten 8:31 till vilken kommunen är ägare. Kommunen äger även intilliggande fastigheter Bromsten 8:1 och Tora 4.

Fastigheten Tora 3, belägen vid "Entrén" och invid vattenrummet ägs av Elie Chammas. Kommunen har träffat köpeavtal med Elie Chammas avseende fastigheten med avtalad tillträdesdag den 3 oktober 2011.

För att erhålla erforderligt arbetsutrymme för planerade åtgärder har kommunen även träffat nyttjanderättsavtal med Fastighetspartner Bromsten AB, ägare till fastigheten Gustav 1.

Kommunen har vidare ingått en överenskommelse om fastighetsreglering med Fastighetspartner Bromsten AB, ägaren till fastigheterna Gustav 1 och 5. Enligt överenskommelsen kommer bl.a. i avtalet benämnda områden "Markområde 1" och "Markområde 3" att överföras till kommunens blivande park- och gatufastighet (idag Bromsten 8:31). Härigenom erhåller kommunen full rådighet för anläggande av damm vid "Stora Parken" samt ytterligare nödvändigt arbetsutrymme för samtliga planerade åtgärder.

Ovan nämnda avtal bifogas, bilaga 3.

BERÖRDA FASTIGHETER OCH SAKÄGARE

De fastigheter som berörs av de ansökta åtgärderna anges i bifogad förteckning jämte kartor, bilaga 4. Lagfarna ägare till dessa fastigheter framgår av förteckningen.

PLANFÖRHÅLLANDEN

Arbete pågår med ny detaljplan för det nya kv. Tora m.fl. i stadsdelen Bromsten i Stockholm, S-DP 2008-19226-54. Detaljplaneförslaget omfattar de åtgärder och anläggningar, som denna tillståndsansökan avser. Förslaget avses ställas ut under april – juni 2011 och beräknas kunna antas av stadsbyggnadsnämnden i början av 2012. Tanken är att planen i vart fall ska vinna laga kraft under sommaren 2012. Planförslaget bifogas, se bilaga 5.

Detaljplaneförslaget omfattar den första etappen i omvandlingen av stadsdelen Bromsten. Arbetet med att ta fram de andra etapperna har ännu inte påbörjats.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Miljökonsekvenserna beskrivs i bifogad miljökonsekvensbeskrivning (MKB), bilaga 6.

SKYDDS- OCH KONTROLLÅTGÄRDER

Kommunen avser att genomföra de skydds- och kontrollåtgärder, som anges i MKB:n.

ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLER

Kunskapskravet – 2 kap. 2 § miljöbalken

Kommunen besitter tillsammans med sina konsulter den kunskap som behövs för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet som skulle kunna uppstå till följd av vattenverksamheterna. För utförandet kommer lämplig entreprenör med erforderliga kunskaper att anlitas.

Försiktighetsprincipen - 2 kap. 3 § miljöbalken

Genom de föreslagna skydds- och kontrollåtgärderna anser kommunen att erforderliga försiktighetsmått kommer att vidtagas.

Produktvalsprincipen – 2 kap. 4 § miljöbalken

Inget material som har behandlats med kemiska produkter vilka kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön avses användas vid utförandet.

Hushållning- och kretsloppsprincipen – 2 kap. 5 § miljöbalken

Efter bortschaktning av sediment i Bällstaån kommer återfyllning att ske med bl.a. krossat berg från bygg- och anläggningsplatser i Stockholmsområdet.

Lokaliseringsprincipen - 2 kap. 6 § miljöbalken

De planerade vattenarbetena avser ändrad utformning av en befintlig åfåra. Enligt detaljplaneförslaget för kv. Tora m.fl. finns inget utrymme för alternativ sträckning eller utformning av åfåran.

TILLÅTLIGHET ENLIGT 11 KAP. 6 § MILJÖBALKEN

De förorenade sedimenten i Bällstaån kommer att bortschaktas och omhändertas på deponi. Genom att föroreningsbelastningen minskar på den aktuella sträckan förbättras sediment- och vattenkvaliteten i ån, även längre nedströms. Vid iordningsställande av årummet har åns vattenförande förmåga anpassats till förväntad klimatförändring. Utformningen av årummet kommer att öka natur- och miljövärdena i anslutning till Bällstaån på den aktuella sträckan vilket sammanfaller med områdets övergång från industriområde till bostadsområde. Sammantaget innebär den planerade vattenverksamheten fördelar från allmän och enskild synpunkt, som klart överväger de kostnader, skador och olägenheter som genomförandet innebär.

GENOMFÖRDA SAMRÅD

Samråd enligt miljöbalken 6 kap. 4 § har hållits med myndigheter, organisationer, enskilda och den allmänhet som kan antas bli berörd. Länsstyrelsen har 2010-08-04 beslutat att den planerade vattenverksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Samrådsredogörelse samt länsstyrelsens beslut, yttranden från myndigheter m.fl. och protokoll från samrådsmöten återfinns som bilaga 7.

TILLSTÅND TILL ANNAN VATTENVERKSAMHET M.M.

Stockholms tingsrätt, Vattendomstolen, har 1979-11-22, DVA 78, lämnat Stockholms Travsällskap tillstånd bl. a att i Bällstaån inom Solvalla travbaneområde anordna två spegeldammar genom utvidgning av åfåran.

Stockholms tingsrätt, Vattendomstolen, har 1998-03-30, DVA 15, lämnat Kraft Freia Marabou AB tillstånd att bortleda vatten från Bällstaån för bevattning av den s.k. Marabouparken sommartid.

Nacka tingsrätt, Miljödomstolen, har, 2008-04-16 i mål nr M 4239-07, lämnat Stockholms kommun tillstånd innebärande breddning och fördjupning av Bällstaån m.m. i Stockholms och Sundbybergs kommuner.

Sänkning av Spångaån för torrläggning av mark tillhörande Kelvesta, Värsta, Bromsten m.fl., upprättad 1920, fastställd 1922-08-04.

Ovan angivna domar bifogas, bilaga 8.

ARBETSTID

Genomförandet av programförslaget för Bromsstens industriområde är komplicerat bl.a. med hänsyn till befintlig verksamhet, markåtkomst, behov av markstabilisering, samt hänsyn till översvämningsrisken med behov av uppfyllnad av befintlig mark och överlast. Med hänsyn till denna komplexitet föreslås genomförandet av programförslaget preliminärt ske i tre faser. Kommunen har efter synpunkter under samrådet beslutat sig för att ansöka om tillstånd för vattenverksamhet avseende hela den aktuella åsträckan.

Fas 1 planeras preliminärt byggstart våren/sommaren 2012 medan Fas 3 inte beräknas kunna påbörjas förrän tidigast 2015. Färdigställande av hela projektet beräknas kunna ske till 2020. Med hänsyn härtill och eventuella överklaganden av den nya detaljplanen samt till oförutsedda händelser bör arbetstiden bestämmas till tio år.

OFÖRUTSEDDA SKADOR

Det saknas anledning att befara att de ansökta vattenverksamheterna kommer att ge upphov till skador och olägenheter. Tiden, inom vilken anspråk i anledning av oförutsedda skador får framställas, bör därför kunna fastställas till fem år från utgången av arbetstiden.

VERKSTÄLLIGHET

Iordningställande av årummet i Bällstaån med stabilitetsåtgärder måste ske innan de nya bostäderna kan börja uppföras. Med hänsyn till bostadsbristen i Stockholm är det angeläget att den nya bostadsbebyggelsen kommer till stånd så snart som

möjligt. Det saknas anledning att befara att de ansökta vattenverksamheterna kommer att ge upphov till skador eller olägenheter. Kommunen anser därför att det finns skäl för att blivande tillståndsdom får verkställas utan hinder av att den inte vunnit laga kraft.

PRÖVNINGSavgIFT

Prövningsavgiften ska fastställas på grundval av kostnaderna för de ansökta vattenverksamheterna. Dessa kostnader bedöms uppgå till ca 99 miljoner kronor. En del av kostnaderna kan vara hänförliga till vägbygge snarare än vattenverksamhet.

AKTFÖRVARARE

Som aktförvarare föreslås registrator vid Stockholms exploateringskontor, Cecilia Granlund, Fleminggatan 4, telefonnummer till expeditionen 08-508 27 112.

Fullmakt bifogas i original.

Stockholm som ovan

Mattias Sandberg

Bilagor:

Bilaga 1	Översiktskarta till Programförslag Stadsutveckling
Bilaga 2	Teknisk beskrivning
Bilaga 3	Köp- och nyttjanderättsavtal
Bilaga 4	Förteckning jämte karta över berörda fastigheter och ägare.
Bilaga 5	Förslag till detaljplan för kv. Tora m fl., samrådshandling 2010-11-10
Bilaga 6	Miljökonsekvensbeskrivning, MKB
Bilaga 7	Samrådshandlingar
Bilaga 8	Domar avseende annan vattenverksamhet
Fullmakt	